

ESPAI D'OPINIONS**Nº287**
Maig 2013**Biel Caldentey****Secretari general
STEI-Intesindical**

LA LOMCE, UNA “ESMENA A LA TOTALITAT” AL MODEL D’ESCOLA PÚBLICA

El Govern de Mariano Rajoy, amb l'aprovació de la LOMCE per part del Consell de Ministres el passat 17 de maig, ha desaprofitat l'oportunitat de legislar des de la moderació i el consens, sense atendre a les principals recomenacions del Consell d'Estat, tal i com s'exigiria si el propòsit fos la reforma de l'ensenyament amb la intenció de proposar millores al model actual. A més, aquesta decisió és un clar menyspreu a la comunitat educativa i a la ciutadania que, el passat 9 de maig, es va pronunciar de manera massiva contra la contrareforma educativa i les retallades en educació.

Des de l'STEI consideram que, malgrat el context de crisi com el que vivim, són més necessàries que mai polítiques favorables per a una educació de qualitat per a totes les persones, que sigui compensadora de les desigualtats socials, arrelada al medi, integradora, en català, democràtica i afavoridora de la participació de tota la comunitat. A més, el Partit Popular disfressa aquesta decisió, d'una llei que és escandalosament ideològica, amb raons de tipus tècnic, com l'única sortida possible per a millorar les xifres del fracàs escolar.

La LOMCE (Llei Orgànica per a la Millora de la Qualitat Educativa) és la sisena reforma educativa des de la promulgació de la Constitució. Sis lleis en una única generació de docents és un fet que constata com l'escola ha estat un camp de batalla ideològic, amb l'únic denominador comú de prescindir de l'opinió dels integrants de la comunitat educativa, que és qui millor coneix com funciona l'educació.

En tot cas, però, la LOMCE no és un projecte de llei més. Es tracta d'una “esmena a la totalitat” a la manera d'entendre l'escola pública, una proposta de canvi radical en la línia d'uns postulats ideològics duríssims. Amb la proposta aprovada pel Consell de Ministres, Wert planteja un seguit de transformacions que liquiden la idea d'equitat i desactiven qualsevol capacitat de l'escola com a compensadora de desigualtats. Així, el ministre pretén recuperar, corregida i augmentada, la LOCE (2002) d'Esperanza Aguirre.

És bo recordar quins són els inspiradors de la Llei, què demanen i quines conseqüències ha tingut l'aplicació de les seves idees. **La patronal espanyola, la CEOE**, veritable *lobby* que condiciona la política econòmica del Govern de Rajoy, n'és una gran valedora. D'aquí el disseny d'una educació *low cost* amb fórmules d'externalització de serveis que permetin l'enriquiment d'uns pocs, o amb la seva insistència en la promoció de la formació professional dual.

La segona gran inspiradora de la LOMCE és la **FAES (Fundación para el Análisis y los Estudios Sociales)**, el laboratori d'idees del Partit Popular vinculat al ex-president Aznar. D'acord amb els seus postulats, la Llei implica uns centres on desapareix la cultura democràtica, on s'espera de les direccions l'exercici d'un poder absolut; de les famílies, l'acatament; i del professorat i dels alumnes, obediència i submissió. Una Llei que segrega per sexe i nivell acadèmic; que converteix el sistema educatiu en una cursa d'obstacles amb la incorporació de moltes revàlides; que fa del currículum un cos doctrinal tancat, amb la intenció que l'alumnat aprengui a acceptar la concepció de l'Espanya eterna i homogènia; i que finalment relega el català i la resta de llengües de l'Estat distintes del castellà a la condició de llengües de segona o tercera divisió.

Finalment, una tercera influència, la **Conferència Episcopal Espanyola**. En un Estat on la pràctica religiosa és residual, han aconseguit que la religió catòlica sigui una matèria equiparable a la resta, un fet que des de la recuperació de la democràcia encara no s'havia donat; han empès el Govern a eliminar l'assignatura d'Educació per a la ciutadania amb l'objectiu d'esborrar dels currículums aquells conceptes de consciència moral allunyats dels sectors més conservadors de l'Església; i, potser el gest més espectacular, han imposat una de les seves aspiracions històriques, poder segregar per sexe l'alumnat, com fan moltes escoles vinculades a l'Opus Dei, i tenir dret al concert educatiu, com ha passat amb les del Parc Bit de Palma.

Ens trobam, per tant, davant d'una Llei que és la posada per escrit d'una agenda oculta d'afebliment d'un dels pilars bàsics de l'estat del benestar i fonament democràtic de la societat: l'impuls de l'ensenyament públic

D'altra banda, les proves de diagnòstic (les avaluacions externes de què tant parla el ministre Wert, i a les quals no vol renunciar de cap manera) i la seva publicació permetran instaurar "rànkings" de centres en funció dels seus resultats acadèmics, un fet que unit a l'autofinançament complementari d'escoles i instituts eixamplarà encara més l'esquerda social entre uns centres i uns altres.

Pel que fa a la concepció que la Llei té dels centres escolars i del seu funcionament, amb l'excusa del foment d'una suposada autonomia, a aquesta se la limita a un model de direcció reforçada en el seu paper de representant de l'Administració a l'escola o a l'institut. A més, al director se li atorguen noves funcions, la major part de les quals han estat arrabassades als claustres i consells escolars, amb el que això suposa de pèrdua de participació de la

comunitat educativa. Amb la proposta aprovada pel Consell de Ministres, professors i pares i mares d'alumnes perden la seva capacitat d'intervenció en decisions tan importants com els pressuposts, el projecte educatiu o el procés d'admissió; ja que allà on fins ara tenien una capacitat de vot del 60%, ara passen a estar en minoria davant l'Administració per la selecció de les direccions dels centres públics.

El model d'autonomia que pregona la LOMCE cerca la competència i la diferenciació entre centres mitjançant la participació en uns mal definits "programes educatius de qualitat educativa", que obligarien escoles i instituts a obtenir més bons resultats amb manco recursos. Sota l'empara d'aquests programes, als directors se'ls atorga la "màxima autoritat" pel que fa a la gestió del personal, ja que podran establir requisits i mèrits específics per al professorat que té destinació en el centre, o rebutjar interins i interines procedents de les llistes centralitzades.

Precisament, aquesta dinàmica competitiva entre el professorat i entre els mateixos centres és la base de la falsa creença (repetida fins a l'avorriment pels laboratoris d'idees neoliberals) que amb la competència millorarà el sistema educatiu. Les úniques conseqüències demostrables han estat que aquest model no fa altra cosa que reforçar la diferenciació entre nivells acadèmics i classes socials, l'extinció de la igualtat d'oportunitats i l'afebliment d'un model d'escola com a institució bàsica de l'estat del benestar.

Tot plegat, aquesta suposada autonomia es converteix en una estratègia per responsabilitzar els centres i el professorat del fracàs escolar i escamotejar la responsabilitat política de les administracions educatives.

La nova llei retalla la capacitat de decisió de les comunitats autònomes de l'Estat, en fixar amb una major amplitud les matèries troncales, amb la idea de reforçar una determinada idea d'Espanya en aquells territoris amb una llengua i una cultura pròpies. El Principat de Catalunya i el País Basc ja han anunciat que duran la LOMCE, d'aprovarse amb aquests termes, al Tribunal Constitucional, pel que suposa d'invasió de les competències pròpies.

La LOMCE és una llei clarament recentralitzadora, ja que el Govern de l'Estat s'adjudica la potestat de dissenyar el 100% de les assignatures troncales que ocupen el 50% de les hores lectives, i redueix les competències de les comunitats autònomes a decidir una part del currículum, com els continguts i les hores de les assignatures específiques i de "lliure configuració autonòmica".

Si a tot això hi afegim les revàlides, que també dependran del Govern de l'Estat, tant en el disseny de les proves com en la seva avaluació, podem afirmar que la LOMCE té molt clar l'objectiu de desposseir de facto de la majoria de les seves competències a les comunitats autònomes.

Hi ha un altre apartat de la llei en què es veu la llarga mà recentralitzadora de l'estat, on és més palesa la seva voluntat de fer una Espanya més homogènia sense els matisos i les especificitats dels territoris que la formen. Quan parla de

l'educació primària i de la secundària, diu que l'educació “constitucional es treballarà a totes les matèries”; i com tots sabem, la Carta Magna de l'estat espanyol, com a exemple il·lustratiu, dóna al castellà categoria de llengua de primera, i a les altres llengües oficials en els seus territoris les deixa en un nivell d'una importància inferior.

A la disposició addicional 38.a hi apareix amb tota la seva claredat la pretensió d'acabar amb el model d'immersió lingüística, quan exigeix que el castellà sigui també llengua d'aprenentatge en les comunitats amb llengua pròpia. Una proposta que ja hem pogut veure en el recentment aprovat Decret de Tractament Integrat de Llengües del Govern Balear, una avançada a la LOMCE, que deroga el Decret de mínims i que suposarà la fi de la presència majoritària de la llengua catalana en l'horari lectiu del nostre alumnat.

En el cim de l'absurd i del cinisme més aberrant, en un context de fortes retallades, en aquesta mateixa disposició es recull la intenció del Govern de l'Estat d'assumir la despesa íntegra de l'escolarització en castellà a centres privats d'aquells alumnes que ho hagin sol·licitat, si la programació anual de l'Administració educativa competent no ho garanteix. Una despesa, però, que no serà transferida a la comunitat autònoma en qüestió.

Tot plegat posa de manifest que la LOMCE compleix a la perfecció una de les principals premisses ideològiques de la dreta espanyola i dels corifeus de la FAES: ser un projecte de recentralització i homogeneïtzació de matriu castellana. I que, per damunt de tot, el que cal és “españolizar” les futures generacions d'alumnes.

Des de l' STEI impulsarem accions conjuntes per respondre a aquests atacs als drets de pares, mares, alumnes i professorat a gaudir d'un ensenyament en català, de qualitat social i equitatiu.